

Besl. O. nr. 112

(2008–2009)

Odelstingsbeslutning nr. 112

Jf. Innst. O. nr. 116 (2008–2009) og Ot.prp. nr. 49 (2008–2009)

År 2009 den 10. juni holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov om vaktvirksomhet

I

I lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet skal følgende bestemmelser lyde:

Lovens tittel:

Lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsloven)

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å

- a) ivareta rettssikkerheten for dem som kommer i kontakt med vektere,
- b) sikre god kvalitet på vaktjenester,
- c) legge forholdene til rette for en effektiv offentlig kontroll av virksomheten, og
- d) hindre vaktvirksomhet som på grunn av sin militære eller annen sikkerhetsmessige karakter er uforenlig med vaktvirksomhet etter denne loven, eller for øvrig er ulovlig eller i strid med internasjonal rett.

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder for ervervsmessig vaktvirksomhet og *egenvakthold*. Med ervervsmessig vaktvirksomhet forstås i loven her virksomhet som går ut på å utføre vaktjenester mot vederlag. Med *egenvakthold* menes vaktjenester av egen privat eiendom og egne statlige og kommunale eiendommer, med tilliggende bygninger og ansatte, så lenge vaktholdet utføres av virksomhetens egne ansatte. Med vaktjenester forstås tjenester der det ved bruk av personer, TV-overvåking, elektronisk overvåking eller på annen måte:

- a) utføres tilsyn med privat område eller *offentlig område*,
- b) utføres kontrolltjenester,
- c) utføres verditransporter,
- d) utføres ledsagertjenester,
- e) mottas og behandles alarmsignaler fra overfalls- eller innbruddsalarmanlegg eller utrykning etter slike signaler *etter avtale, eller*
- f) *opplæring i vaktjenester.*

Loven gjelder ervervsmessig vaktvirksomhet og *egenvakthold* som drives av private eller forvaltningsorgan. Med forvaltningsorgan forstås i loven her ethvert organ for stat eller kommune.

Loven gjelder ikke for *vaktoppdrag* som utøves sporadisk og har lite omfang, med mindre politiet setter som vilkår at vaktjenestene av sikkerhetsmessige grunner skal utføres av godkjente vektere. Loven gjelder ikke for vaktvirksomhet som Forsvaret utfører ved bruk av eget personell, vaktvirksomhet på skip eller godsterminaler på havner eller havneterminaler som omfattes av ISPS-regelverket, eller vaktstyrken ved Norges Bank.

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hen-syn til de stedlige forhold.

§ 3 Tillatelse

For å utøve ervervsmessig vaktvirksomhet eller egenvakthold i henhold til § 2 kreves tillatelse. Slik tillatelse kan kun gis til foretak, enpersonsforetak eller forvaltningsorgan. Det skal ikke gis tillatelse til foretak som driver virksomhet i strid med formålet

med loven, eller i strid med øvrige krav til å drive næringsvirksomhet.

Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret før tillatelse gis. Foretaket må ha fast forretningssted i riket. Tillatelsen kan gis til selskap, stiftelse eller annen sammenslutning når samtlige medlemmer av styret i et aksjeselskap eller annen sammenslutning med begrenset ansvar oppfyller kravene i tredje ledd bokstav a til d, og samtlige fullt ansvarlige deltakere i ansvarlig selskap eller kommandittselskap oppfyller kravene i tredje ledd bokstav a til d.

Enpersonsforetak må være registrert i Enhetsregisteret før innehaveren kan gis tillatelse. Organisasjonsnummer må oppgis i søknaden. Innehaveren må dessuten:

- a) være fylt 21 år,
- b) ha tilfredsstillende vandel,
- c) være statsborger i stat som er part i EØS-avtalen, og
- d) for øvrig *inneha nødvendig tillit* og ikke anses uskikket til å utøve vaktvirksomhet på forsvarlig måte.

Dersom *foretaket eller enpersonsforetaket* har daglig leder, må også denne fylle vilkårene i tredje ledd bokstav a til d.

Personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må fylle kravet til tilfredsstillende vandel. Personer som eier en vesentlig del av virksomheten eller av foretak som driver virksomheten eller som oppbærer en vesentlig del av dens avkastning eller innehar en lederfunksjon i den, vil alltid anses å ha vesentlig innflytelse på virksomheten. I vurderingen av om en person har vesentlig innflytelse på virksomheten, regnes vedkommendes eierandeler eller stemmer sammen med eierandeler eller stemmer som tilhører følgende personer:

- a) ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold,
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje samt søsken,
- c) ektefelle til person som nevnt i punkt b eller personer som bor i ekteskapslignende forhold sammen med person som nevnt i punkt b.

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra kravet til alder i tredje ledd bokstav a.

Dersom det skjer endringer i sammensetningen av virksomhetens *eierskap*, styre eller deltakere, skal dette meddeles den myndighet som har gitt tillatelsen innen 1 måned etter endringen. Det samme gjelder dersom det er utpekt ny daglig leder.

Del av forvaltningsorgan som utøver ervervs-messig vaktvirksomhet, må være utskilt som en egen juridisk enhet. Del av forvaltningsorgan som utøver egenvakt hold må være etablert som en egen avdeling innenfor virksomheten.

§ 4 Tillatelses- og kontrollmyndighet

Politiet er tillatelses- og kontrollmyndighet. Det skal foretas årlig kontroll med vaktforetakene på bakgrunn av selskapenes rapporteringsplikt etter § 16.

§ 5 Tillatelsens innhold

Tillatelsen gis for bestemte former for vaktvirksomhet etter § 2 første ledd bokstav a til f.

§ 6 Bortfall av tillatelse

Tillatelsen bortfaller dersom foretaket som tillatelsen er gitt til tas under konkursbehandling, eller dersom innehaveren av enpersonsforetaket dør. Et konkursbo eller dødsbo har rett til å fortsette virksomheten i den utstrekning det finnes hensiktsmessig med sikte på avvikling eller overføring av virksomheten til ny eier, likevel ikke utover 6 måneder uten tillatelse fra *tillatelses- og kontrollmyndigheten*.

§ 7 Tilbakekall av tillatelse

En tillatelse kan tilbakekalles dersom innehaveren, ledelsen, *eieren eller annen person som har vesentlig innflytelse på virksomheten i foretaket* som har tillatelsen, eller noen ansatte i foretaket, har gjort seg skyldig i grov eller gjentatt overtredelse av særskilte vilkår for tillatelsen eller av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av loven. Det samme gjelder dersom vilkårene for tillatelse ikke lenger er oppfylt.

Tillatelsen kan også tilbakekalles dersom det ikke har vært virksomhet i foretaket på to år, eller virksomheten ikke er startet opp innen ett år etter at tillatelse er gitt.

§ 8 Krav til ansatte

Den som skal tilsettes i foretak som omfattes av loven og som skal utføre vaktjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste, må ha tilfredsstillende vandel. Det kan kreves uttømmende og utvidet politiattest. Personen må dessuten være fylt 18 år.

Foretakets ledelse har plikt til å sørge for at ansatte i foretaket som skal utføre vaktjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste, oppfyller kravene i lov og forskrift.

Politiet har plikt til å varsle vaktforetaket om ansatte, som skal utføre vaktjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste, som er under etterforskning for straffbare forhold av alvorlig karakter eller forhold som har betydning for tilliten i vedkommendes arbeid. Plikten gjelder såfremt opplysningene kan gis uten å skade etterforskningen.

§ 9 Krav til utdanning

Den som skal utføre ansvarlig vaktjeneste, må ha gjennomført godkjent utdanning for vektere. Slik utdanning skal bestå av

- a) *en teoretisk del gjennomført før ansettelse,*
- b) *praksisopplæring i vaktjeneste, herunder objekt-opplæring,*
- c) *oppsummerende teorikurs og avsluttende eksamen,*
- d) *eventuell tilleggsutdanning for utførelse av spesialtjeneste og*
- e) *bestått regodkjenning hvert 4 år.*

§ 10 Uniformering

Den som utfører vaktjeneste skal bære uniform. Uniformen skal kun bæres i aktiv tjeneste. Tillatelses- og kontrollmyndigheten kan gjøre unntak fra kravet om bruk av uniform under utførelse av spesielle vaktoppdrag når særlige grunner tilsier det. Det skal fremgå av uniformen om personen er godkjent vekter eller under opplæring.

Uniformen skal være godkjent av tillatelses- og kontrollmyndigheten. Det samme gjelder uniformering av materiell. Uniformeringen skal utformes slik at den ikke kan forveksles med politiets, Forsvarets eller tollvesenets uniformering.

§ 11 Legitimasjon

Den som utfører vaktjeneste skal bære synlig ID-kort for vektere. Vekteren plikter å oppgi tjenestenummer og foretak når dette forlanges av den som tjenestehandlingen direkte angår eller av politiet.

§ 12 Bruk av makt

Den som utfører vaktjeneste, har ingen adgang til bruk av fysisk makt utover den enhver har adgang til, jf. straffeloven § 48 og straffeprosessloven § 176 første ledd, jf. §170 a.

Vaktjeneste skal utføres ubevæpnet.

§ 13 Bruk av hund

Hund kan bare benyttes til egenbeskyttelse under utførelse av vaktjeneste. Hunden skal føres i kort line.

Bruk av hund under utførelse av vaktjeneste skal være godkjent av vaktforetaket.

Nåværende § 12 blir § 14.

Nåværende § 13 blir § 15.

§ 16 Opplysnings- og rapporteringsplikt

Foretak som utøver vaktvirksomhet plikter å gi tillatelses- og kontrollmyndigheten de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for myn-

dighetens kontroll med at virksomheten drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av loven her og på en måte som er forenlig med å utøve næringsvirksomhet.

Foretak som utøver vaktvirksomhet skal hvert år innen utløpet av mars måned sende en rapport til tillatelses- og kontrollmyndigheten. I rapporten skal det redegjøres for foretakets virksomhet i foregående år og gis en liste over ansatte i foretaket som skal utføre vaktjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste.

§ 17 Andres meldeplikt

Dersom skatte- og avgiftsmyndighetene, tollmyndighetene eller Arbeidstilsynet avdekker forhold som de har grunn til å anta har vesentlig betydning for vurderingen av om en tillatelse skal trekkes tilbake etter § 7, plikter de av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikt å informere politiet om dette.

§ 18 Vaktvirksomhetsregister

Til bruk for tillatelses- og kontrollmyndigheten skal det opprettes et sentralt elektronisk register over godkjente vaktforetak. Registeret skal kun inneholde opplysninger som er nødvendige for gjennomføringen av tillatelses- og kontrollmyndigheten.

Registeret kan blant annet inneholde opplysninger om de enkelte vaktforetak og gjennomførte kontroller av disse, og opplysninger om ansatte som utfører vaktjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste og de personer som omhandles i § 3.

Registeret kan kobles mot andre registre i politiet som er relevante og nødvendige for gjennomføringen av meldeplikten i § 8 tredje ledd.

Fortegnelsen over godkjente vaktforetak skal være offentlig.

Ny § 19 skal lyde:

§ 19 Forskrift

Departementet skal gi forskrifter om egenvakt- hold (§ 2), om den nærmere gjennomføringen av § 4 første ledd annet punktum (årlig kontroll), § 8 første ledd første og annet punktum (kravet om tilfredsstillende vandel og om politiattest), § 9 (krav til utdanning, herunder om dispensasjon fra utdanningskravet og om godkjenning av utenlandske utdanninger), § 10 (uniformering), § 11 (legitimasjon), § 13 (bruk av hund) og § 16 (opplysnings- og rapporteringsplikt)

Før en behandling etter § 18 kan iverksettes, skal departementet i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om

1. *formålet med behandlingen,*
2. *hvem som er behandlingsansvarlig,*
3. *hvilke opplysningskategorier som skal registreres,*

4. hvem i politiet som har tilgang til opplysningene,
5. og adgangen til å utlevere opplysningene, og
6. de nærmere regler for retting, sperring og sletting av opplysninger.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av § 14 (plikt til å tegne forsikring), herunder frita forvaltningsorganer som driver vaktvirksomhet fra plikten til å tegne ansvarsforsikring.

Departementet kan i forskrift bestemme at det skal betales gebyr ved etablering, drift og kontroll av vaktvirksomhet, og gi nærmere bestemmelser om dette.

Departementet kan gi nærmere forskrifter til øvrig gjennomføring av loven.

Nåværende § 16 blir ny § 20.

Nåværende § 17 blir ny § 21.

Nåværende § 18 blir ny § 22.

Berit Brørby
president

Asmund Kristoffersen
sekretær

II

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Nye regler som følge av denne lov vil fra ikrafttredelsestidspunktet også gjelde fullt ut for re-godkjenninger og nye tillatelser, samt årlige kontroller.

III

I lov 13. juni 1997 nr. 55 om serveringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 16 første ledd skal lyde:

Når politiet finner det påkrevet, skal det ved serveringssteder holdes ordensvakter i henhold til lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet.

Annet ledd oppheves.

Tredje ledd blir nytt annet ledd.